

Pedagogisch Werkplan Peuterwerk 't Kwetternest

Bespreking/vaststelling

<i>Wie</i>	<i>Status (adviserend/instemmend/informerend)</i>	<i>Datum</i>
OC/DOC	Adviserend/instemmend	Januari 2023
Teams	Informerend	Januari 2023

Documenthistorie

<i>Versie</i>	<i>Status</i>	<i>Datum</i>	<i>Toelichting</i>
1	Concept	Januari 2023	onderdeel van het pedagogisch beleid
1	Definitief	Januari 2023	Onderdeel van het pedagogisch beleid

Inhoudsopgave

	Blz.
Inleiding	
1 Wie zijn wij?	
1.1 Welkom bij 't Kwetternest	4
1.2 Personele inzet	4
1.3 Achterwacht op locatie	5
1.4 Samen op locatie	5
2 Wat doen wij?	
2.1 Ochtendindeling	7
2.2 VVE	8
2.3 Startblokken	8
2.4 Thematisch en ontwikkelingsgericht werken	9
2.5 Volgen van ontwikkeling	9
2.6 Doorgaande ontwikkellijn	10
2.7 Mentorschap	11
2.8 Binnen- en buitenspel	11
2.9 Ouderbetrokkenheid	12
3. Wat doen we nog meer?	
3.1 Activiteiten	13
3.2 Rituelen	13
3.2.1. Ontvangst en vertrek	13
3.2.2. Wennen	13
3.2.3. Overgangsmomenten	14
3.2.4. Kindbesprekingen	14
3.2.5. Belonen en corrigeren	14
3.3. Scholing medewerkers	14
3.4 Vier ogen principe	
4. Doelstellingen	16
4.1 Groepsdoelstellingen	16
4.2 Evaluatie	16
Bijlagen	
Bijlage 1 Relevante informatie mb.t. het pedagogisch werkplan	17

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van peuterwerk 't Kwetternest. Gevestigd aan de Jacob Catsstraat in Nuenen in Kindcentrum De Dassenburcht.

Dit plan is o.a. een praktische uitwerking van het pedagogisch beleidsplan van Kids Society Erica.

Alle medewerkers van peuterwerk 't Kwetternest zijn op de hoogte van dit werkplan en hun handelen is afgestemd op alle afspraken die in dit pedagogisch werkplan zijn vastgelegd.

De oudercommissie ontvangt jaarlijks de nieuwe versie en wordt gevraagd om mee te denken.

Nuenen, januari 2023.

1 Wie zijn wij?

1.1. Welkom bij 't Kwetternest

Peuters vanaf 2,5 jaar kunnen terecht bij peuterwerk 't Kwetternest. Peuters met een VVE indicatie mogen eerder instromen namelijk met 2 jaar en 3 maanden. Vanaf 4 jaar stromen zij weer door naar groep 1 van de basisschool. Peuterwerk 't Kwetternest is vier ochtenden per week geopend gedurende 40 weken per jaar; maandag- dinsdag- donderdag en vrijdag. Op woensdag is het peuterwerk gesloten en ook tijdens schoolvakanties is er geen peuterwerk. De maandag- donderdag groep en de dinsdag-vrijdag groep zijn aan elkaar gekoppeld.

Kinderen zonder VVE indicatie krijgen 2 keer 4 uur in de ochtend peuterwerk aangeboden en kinderen met een VVE indicatie krijgen 4 keer 4 uur in de ochtend. De peuters zijn vanaf 8.20 uur welkom. Het peuterwerkprogramma start om 08.30 uur. Om 12.30 uur eindigt het peuterwerk programma en op deze tijd kunnen de peuters opgehaald worden.

1.2 Personele inzet

Peutergroep 't Kwetternest wordt begeleid door 2 beroepskrachten en vaak ook nog een vrijwilliger. Alle beroepskrachten zijn VVE gecertificeerd en hebben minimaal een SPW-3 diploma of daaraan gelijkwaardig. De beroepskrachten werken samen met een vrijwilligster. Deze vrijwillige begeleiders hebben geen specifieke opleiding nodig, ze kunnen wel deelnemen aan diverse trainingen en cursussen die worden aangeboden. De maximale groepsgrootte bedraagt 16 peuters, in de leeftijd van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar.

De vrijwilliger is de helpende hand van de beroepskrachten. Deze laatste bepalen in samenspraak met de vrijwilliger de inhoud van de te verrichten activiteiten op de groep. Dat betreft alle activiteiten tijdens de speelzalen (met uitzondering van observeren) en bezigheden daarbuiten (b.v. werkvoorbereiding). Eén en ander altijd conform de dagplanning, het pedagogisch beleid én in overleg met de verantwoordelijke beroepskracht.

Er wordt van een vrijwilliger verwacht dat zij het pedagogisch beleids- en werkplan gelezen hebben en tijdens het werken worden zij door de beroepskracht vertrouwd gemaakt met de manier van werken. Aanvankelijk geeft de beroepskracht aan wat zij kunnen doen, maar naar verloop van tijd kunnen zij ook zelfstandig zaken oppakken al houdt de beroepskracht altijd de leiding en is deze eindverantwoordelijk. De vrijwilligers zijn niet aanwezig bij de gesprekken met de ouders over de ontwikkeling van hun peuter. Ze worden door de pedagogische medewerkers geïnformeerd over het reilen en zeilen bij het peuterwerk. Alle vrijwilligers hebben een vrijwilligersovereenkomst getekend. Daarin staat beschreven wat hun rol en bevoegdheden zijn en er is getekend voor het in acht nemen van geheimhouding bij het horen van gevoelige/vertrouwelijke informatie. Ook dienen zij te beschikken over een geldige VOG (Verklaring Omtrent Gedrag).

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Beroepskracht 1	Ochtend	Ochtend	x	Ochtend	Ochtend
Beroepskracht 2	Ochtend	Ochtend	x	Ochtend	Ochtend
Maximaal aantal kk	16	16	x	16	16

Voor de berekening van het aantal pedagogisch medewerkers op de groep, maken we gebruik van de vastgestelde rekentool voor de kinderopvang (zie www.1ratio.nl).

KSE voldoet aan de in de wet vastgelegde beroepskracht-kind-ratio (Beroepskracht-Kind-Ratio, BKR). Deze BKR is wettelijk bepaald en wordt ook jaarlijks gepubliceerd in onze informatiebrochure die op de website (www.kidsociety.nl) staat. De informatiebrochure wordt jaarlijks naar alle klanten van KSE verstuurd zodat ze daar actief kennis van kunnen nemen.

Op één dag mag (conform wetgeving) gedurende maximaal drie uur worden afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio. Minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers moet aanwezig zijn op de werkvloer tijdens die drie uur. Het peuterwerk heeft andere werktijden dan de dagopvang en BSO op locatie en derhalve wordt er nooit van de BKR afgeweken. Indien noodzakelijk kunnen er ter ondersteuning flexmedewerkers in bezit van VVE worden ingezet. De flexmedewerkers zijn gediplomeerd pedagogisch medewerkers van Kids Society Erica die ingezet worden bij o.a. ziekte en vakanties.

1.3 Achterwacht op locatie

De pedagogisch medewerkers zijn nooit structureel en voor langere tijd alleen in het gebouw als er kinderen zijn, ook wanneer de groepsgrootte dit niet vereist. De locatie aan de Jacob Catsstraat opent en sluit altijd met 2 personen. Bij calamiteiten is er een achterwachtregeling via de kinderopvang die dan ook aanwezig is op locatie. Zie voor meer informatie ook de achterwachtregeling in het beleid veiligheid en gezondheid (in My Society)

1.4 Samenvoegen op locatie

Kids Society Erica heeft continuïteit hoog in het vaandel. Elk kind wordt geplaatst in een vaste stamgroep. De kinderen van het peuterwerk worden nooit samengevoegd met andere stamgroepen (mits sprake van een calamiteit- 2A). Wat we wel doen is activiteiten met de kleuters van de dagopvang en soms met de basisschoolkinderen in het kader van integratie en kindcentrumgedachte. Dit zijn altijd geplande momenten.

	A Ad hoc/Kort van tevoren	B Voorzienbaar
1 Meer locaties	Samenvoegen niet toegestaan Activiteiten wel toegestaan Activiteiten: <ul style="list-style-type: none"> • Specifiek leer- en of bezigheidsmoment met een specifiek doel, waar vooraf over is nagedacht • Concreet beschreven in pedagogisch beleidsplan • Activiteit uitgevoerd conform beleidsplan 	Contractueel geregeld Contract moet bevatten: <ul style="list-style-type: none"> • In welke situatie en/of • Wanneer • De andere locatie(s) waar wordt opgevangen
2 Eén locatie	Art 9.9 en 18.4 besluit kwaliteit: Aanvullende schriftelijke overeenkomst: <ul style="list-style-type: none"> • vooraf toestemming ouders • periode van de opvang in één andere groep. <p>Een bepaald moment is niet een willekeurig moment.</p>	Art 9.9 en 18.4 besluit kwaliteit: Aanvullende schriftelijke overeenkomst: <ul style="list-style-type: none"> • vooraf toestemming ouders • periode van de opvang in één andere groep.

1. Samen op meerdere locaties:

Ad 1A)

Dit is binnen KSE niet van toepassing. Onze dagopvang en peuterwerkkinderen bezoeken niet de andere locaties, ook niet voor activiteiten.

Ad 1B)

Op verzoek van ouders kan het voorkomen, hoewel sporadisch, dat één kind in een week op twee locaties verblijft als er op één locatie geen plek is op de gewenste dagen. Ouders hebben dan per

locatie een contract afgesloten. Dit is een voorzienbare situatie op verzoek van ouders. Is er weer wel plaats op de gewenste dagen op één locatie dan wordt het kind daar geplaatst.

2. Samen op één locatie:

Ad 2A)

Ad hoc groepen samenvoegen komt niet voor of is een zeldzaamheid bijvoorbeeld als er sprake is van een calamiteit.

Ad 2B)

In vakanties, tijdens opstart en afsluiten van de dag (gedurende BKR afwijktijd) en op sommige wekdagen (bijvoorbeeld de vrijdag) zijn er minder kinderen en dus minder medewerkers aanwezig. Bij de dagopvang kunnen dan kinderen worden samengevoegd (voor meer uitleg hierover zie pedagogisch werkplan dagopvang locatie). Bij het peuterwerk gebeurt dit niet en is de BKR afwijktijd niet van toepassing.

2 Wat doen wij?

Peuterwerk 't Kwetternest heeft een aanbod 4 ochtenden per week (zie ook VVE beleid in My Society) Een kind met VVE-indicatie moet minimaal 16 uur per week VVE aangeboden krijgen (4 dagdelen). Een kind zonder indicatie 8 uur per week (2 dagdelen).

Het peuterwerk is een speelgelegenheid die de ontwikkeling van peuters stimuleert als aanvulling op de mogelijkheden die een peuter thuis heeft. Van belang hierbij zijn de eigen interesses en keuzes van een peuter. Hierbij wordt hij/zij gestimuleerd door de pedagogisch medewerker. Er is aandacht voor zelfredzaamheid (zelf handen wassen, zelf jas aantrekken etc.) en zelfstandigheid. Zo leert de peuter vertrouwen te krijgen in zijn eigen kunnen en in de ander.

Binnen het peuterwerk zijn we nieuwsgierig naar peuters. We stimuleren de peuters in hun spel in de zone van de naaste ontwikkeling. Het welbevinden en uitdagen van peuters en het leren omgaan met verschillende soorten situaties vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Dit doen we vanuit een veilige en uitdagende speel- leeromgeving, met begeleiding door deskundige en gepassioneerde pedagogische medewerkers en in afstemming met ouders.

Peutergroep 't Kwetternest is "gemengd"; dat wil zeggen in de groep zitten zowel peuters met-, als peuters zonder VVE- indicatie.

Een basisvoorwaarde voor een kind om zich optimaal te kunnen ontplooiën is zich veilig voelen. Daarvoor is het van belang:

- Dat er aandacht is voor ieder kind
- Het kind te accepteren zoals het is
- Het kind serieus te nemen
- Het kind vertrouwen te geven
- Het kind duidelijkheid en structuur te bieden

Daarnaast is respect voor elkaar een belangrijk uitgangspunt. Dit geldt natuurlijk voor iedereen, dus voor pedagogisch medewerkers, ouders en kinderen.

2.1 Ochtendindeling

Op de peuterwerkgroep worden duidelijke regels, een vast programma en een standaard dagritme ingezet. Er zijn vaste momenten van samen eten, drinken, in de kring, opruimen en aan tafel gaan. Een vaste dagindeling geeft de peuters structuur en duidelijkheid. Dit is voor de peuters gevisualiseerd in de vorm van dagritmekaarten die duidelijk zichtbaar in de groep zijn opgehangen. Deze vaste structuur geeft de peuters een gevoel van veiligheid en bereidt ze voor wat op wat er gaat komen.

Wij begeleiden de peuters op maat (wat aansluit bij hun ontwikkelingsfase) op het gebied van grove en fijne motoriek, taalvaardigheid, rekenvaardigheid en sociaal communicatieve vaardigheden. Daarbij kijken we o.a. naar de pedagogisch medewerker-kind interactie, de groepssamenstelling en dynamiek, de activiteiten, hoe een peuter speelt met spelmaterialen en de veiligheid. Kortom; we kijken naar het welbevinden, betrokkenheid en naar de ontwikkeling van de peuter. We werken met verschillende thema's die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen.

Elke groep draait met peuters zonder-, en met VVE indicatie, het zijn dus gemengde groepen. De peuters spelen met elkaar en leren van elkaar. Tijdens de differentiatie, kleine groep / grote groep, is het ook dat de peuters zonder en met VVE indicatie samen optrekken. VVE-peuters krijgen de benodigde individuele aandacht gericht vanuit de persoonlijke opgestelde doelen die zijn vastgesteld in het groeiplan.

Het consultatiebureau bepaalt of een peuter met een taal- of andere ontwikkelingsachterstand een VVE indicatie krijgt. Een indicatie geeft recht op extra ondersteuning bij dit VVE programma en het bezoeken van het peuterwerk op 4 dagdelen per week, waarvan 3^e en 4^e dagdeel gratis.

De ochtend ziet er als volgt uit (kleine aanpassingen kunnen worden doorgevoerd indien de groepssamenstelling hierom vraagt):

- 8.20 Binnenkomst peuters*
- 8.30 Vrij spel (begeleid door PM)
- 9.15 Kring - welkom, namen noemen, dagritme kaarten bespreken, beweegliedje
- 9.30 Kleine kring, de andere peuters hebben begeleid vrij spel
- 10.00 Verschoonmoment en fruit voorbereiden
- 10.15 Opruimen, toiletronde en handen wassen
- 10.30 Fruit eten en water drinken
- 10.50 Kring maken en jassen aan doen
- 11.00 Buiten spelen
- 11.45 Handen wassen en in 2 groepjes interactief voorlezen
- 12.00 Grote kring, ochtend doorspreken en afsluiting
- 12.30 Ouders halen kinderen op*

*Blauw: dit zijn geen VVE momenten

In de grote kring/groep worden activiteiten uitgevoerd waar alle kinderen aan deel kunnen nemen. Voor de activiteiten met een klein groepje worden de peuters ingedeeld op basis van ontwikkelingsbehoefte of op grond van de extra ondersteuning die ze al dan niet nodig hebben. De onderliggende informatie hiervoor komt uit de Looqin screening (zie verder in werkplan), uit het werkoverleg met de orthopedagoog en uit de evaluatie van de activiteiten.

Het eten en drinken is op de peutergroep een belangrijk onderdeel van het ochtend programma. We vertellen elkaar verhaaltjes, zingen liedjes en doen spelletjes. We tellen de kinderen en de namen worden opgenoemd. De peuters leren hierdoor te luisteren naar elkaar en op hun beurt te wachten. Dit moment van samenzijn is o.a. bevorderlijk voor de sociaal-emotionele- en taalontwikkeling van een kind.

Tijdens de toiletronde gaan de peuters die zelf naar het toilet kunnen alleen. De peuters die hulp nodig hebben, helpen we. We verschonen de peuters als dit nodig is. Na het toiletgebeuren wassen zowel de peuters als de pedagogisch medewerker de handen.

Wij sluiten de ochtend af met de grote kring waarbij we de ochtend doorspreken. Dit is een vast ritueel zodat de peuters weten dat ze bijna opgehaald worden. Er is altijd tijd om nog iets te bespreken.

2.2 VVE

VVE is een opbrengstgerichte manier van werken die ertoe moet leiden dat doelgroep peuters zonder achterstand kunnen beginnen aan groep 3 van het basisonderwijs. De op peuters (2 jaar en 3 maanden -4 jaar) gerichte voorschoolse educatie en de voor kleuters uit de eerste twee groepen van het basisonderwijs bestemde voorschoolse educatie worden hiertoe op elkaar afgestemd, waardoor een doorgaande ontwikkelingslijn ontstaat. Dit gebeurt middels de (warme) overdracht naar school en het afstemmen van thema's, samen met de kinderopvang en de basisschool. De overdracht gebeurt altijd met toestemming van ouders.

De hoofddoelstelling van VVE luidt:

Het (zoveel mogelijk) voorkomen van een taalachterstand in groep 3 van het basisonderwijs zodat er sprake kan zijn van een ononderbroken ontwikkelingslijn van het kind.

2.3 VVE Startblokken

Binnen peuterwerkgroep 't Kwetternest wordt gewerkt met het voor- en voorschoolse educatieve programma Startblokken. Dit programma geeft de pedagogisch medewerker de mogelijkheid om de peuters te ondersteunen en hun talenten te ontwikkelen met name door de taalkundige-, motorische-, rekenkundige-, en sociaal communicatieve vaardigheden te vergroten. Startblokken is een

doelgerichte aanpak die aansluit bij wat de meeste jonge kinderen zelf willen: 'groot zijn', meedoen aan de wereld om hen heen en natuurlijk veel leren en nieuwsgierig blijven. De pedagogisch medewerkers geven bewust sturing aan leer- en ontwikkelingsprocessen. In het programma van Startblokken nemen peuters deel aan spelactiviteiten en verkennen ze interessante actuele thema's. Medewerkers maken hiervoor een themajaarplanning in afstemming met kinderopvang en waar mogelijk met basisschool.

2.4 Thematisch- en ontwikkelingsgericht werken

De thema's worden altijd praktisch vertaald, waarbij de peuters uitgelokt worden om vooral spelend / handelend bezig te zijn. Een thema duurt 6 tot 8 weken en dan wordt de ruimte opnieuw aangekleed en de hoeken opnieuw ingericht aan de hand van het thema dat centraal staat. Tussen de thema's zijn er "witte weken". Dit zijn weken zonder thema waarbij de peuters meer vrij spel spelen, maar wel volgens het dagritme.

Voor alle ontwikkelingsdomeinen worden activiteiten bedacht die binnen een thema vallen en er wordt uitgegaan van de ervaringen die een peuter al heeft. De aangeboden activiteiten zijn bedoeld om de peuters kennis te laten maken met allerlei materialen en hun fantasie daarbij te prikkelen. De peuters worden gestimuleerd mee te doen, maar ze worden daartoe niet gedwongen. In elk thema komen begrippen en woordcombinaties voor die belangrijk zijn binnen het thema. Deze begrippen zijn opgenomen in een netwerk van begrippen. Door de begrippen in samenhang aan te bieden kunnen de kinderen de begrippen beter onthouden en kennis opbouwen over de begrippen. Deze woorden worden opgehangen in de peuterwerkgroep en gecommuniceerd aan de ouders door middel van de nieuwsbrief.

De pedagogisch medewerker zorgt daarbij voor een goed ingerichte speelomgeving, oppert spelideeën, observeert het spel, regisseert en speelt zo nodig mee. Ook heeft de medewerker oog voor het toevoegen van nieuwe ervaringen en handelingsmogelijkheden en zorgt zij voor gesprekken met groepjes peuters over hun spel.

De pedagogisch medewerker is actief betrokken op de spelactiviteiten in de groep. Zij zorgt voor een samenhangend en gevarieerd aanbod. Spelactiviteiten die in Startblokken van basisontwikkeling aanbod komen:

- spel waarin het maken van contact centraal staat
- spel met ongevormde materialen, zoals zand, water, speeklei
- spel met kosteloze materialen en natuurmaterialen
- spel waarin gebouwd en geconstrueerd wordt
- spel waarin rollen worden ingevuld en spelscripts tot stand komen
- spel met lezen, schrijven en rekenen

2.5 Volgen van ontwikkeling

Alle pedagogisch medewerkers kennen de ontwikkelingsfasen van peuters. Iedere peuter ontwikkelt zich op zijn/haar eigen tempo. De pedagogische medewerkers scheppen daarvoor voorwaarden zodat de peuter zich optimaal kan ontwikkelen.

Iedere peuter die naar het peuterwerk komt wordt gevolgd middels het kindvolgsysteem Looqin. Zowel de mentor van het kind (zie 2.7 mentorschap) als een collega pedagogisch medewerker brengen twee keer per jaar, in oktober en maart, het kind in beeld (screening). Welbevinden, betrokkenheid en ontwikkeldomeinen worden gemeten (spoor 1) maar ook kan er door de mentor worden ingezoomd op de verdere ontwikkeling van het kind (spoor 2). Zie voor meer info het VVE beleidsplan op MySociety. Iedere peuter heeft een dossier in het kindvolgsysteem Looqin waarin de relevante gegevens worden genoteerd. Ouders kunnen het dossier altijd op verzoek inzien en hebben minimaal 2 keer gedurende de periode dat de peuter het peuterwerk bezoekt een gesprek waarbij betrokkenheid, welbevinden en ontwikkeldomeinen worden besproken.

De orthopedagoog komt voorbij op de groep om de medewerkers te coachen in hun handelen en hen te voorzien van advies en tips mbt de ontwikkelingsstimulering van de kinderen. Zuidzorg, dat de indicatie voor de VVE-kinderen geeft, en orthopedagogen stemmen ontwikkelingsgerichte zaken, indien gewenst, onderling af indien hier toestemming door de ouder voor is gegeven. Ook tijdens het groepsoverleg en op de teamvergadering delen medewerkers ervaringen m.b.t. welbevinden, betrokkenheid en ontwikkeling van het kind en kan er gespard worden met collega's van de peutergroepen dagopvang.

Indien er sprake is van opvallend gedrag of aandachtspunten op de ontwikkeldomeinen (taalkundige-, motorische-, rekenkundige-, en sociaal communicatieve vaardigheden) volgen de medewerkers het volgende stappenplan:

- Het opvallende gedrag wordt tijdens het werkoverleg met de orthopedagoog (1 x per 8 weken, zo nodig eerder) besproken. Alle pedagogisch medewerkers van de groep zijn bij dit overleg aanwezig. Ervaringen en bevindingen worden gedeeld.
- Er worden afspraken gemaakt over plan van aanpak, die op het volgende werkoverleg geëvalueerd en bijgesteld zullen worden. Dit plan van aanpak wordt weggeschreven in Looqin.
- Er kan worden gekozen voor een eventueel extra observatie door de orthopedagoog (de ouders worden hierover ingelicht). Hierna vindt ook altijd een gesprek met de ouders plaats.
- Er vindt voor deze peuters altijd een warme overdracht naar de basisschool plaats, d.w.z. dat er een gesprek plaats vindt tussen medewerker/orthopedagoog, leerkracht basisschool en ouder(s).

Voor peuters met een VVE indicatie wordt door de medewerkers bij de start van een themaperiode voor een specifiek doel op taalgebied gekozen in afstemming met de orthopedagoog. Dit doel wordt in Looqin vastgelegd. Bij afsluiting van het thema wordt het doel geëvalueerd. Afhankelijk van de bevindingen wordt bij start nieuw thema dit doel gecontinueerd of er wordt een nieuw doel op taalkundig gebied gekozen.

Wanneer uit de observatie blijkt dat de peuter extra ondersteuning nodig heeft bij zijn ontwikkeling, wordt deze gegeven tijdens het spelen. Hiermee wordt in de week- en dagplanning rekening gehouden. Activiteiten worden gericht gekoppeld aan de peuter en zijn/haar ontwikkelbehoefte. De pedagogisch medewerker bereidt peuters voor op activiteiten die komen en herhaalt activiteiten die aangeboden zijn. Ook peuters die zich sneller ontwikkelen krijgen activiteiten op hun eigen niveau aangeboden. Een van de pedagogisch medewerkers heeft per dagdeel de taak om een activiteit voor te bereiden en activiteiten uit te voeren. De andere pedagogisch medewerker volgt de rest van de groep.

2.6 Doorgaande ontwikkellijn

Zoals eerder omschreven wordt er, voordat het kind naar de basisschool gaat, gezorgd voor een warme overdracht naar school bij akkoord van ouders. Alle overdrachtsformulieren worden doorgezonden naar de IB-er van school en zij zorgt dat de overdracht bij de juiste leerkracht terecht komt. De leerkracht gaat vervolgens naar de peutergroep om de overdracht door te spreken. Kinderen die bijna naar school gaan, mogen een kijkje nemen in school samen met de pedagogisch medewerker. Als het tot de mogelijkheden behoort op school bij voorkeur in de klas.

Indien er zorgen zijn over de ontwikkeling van een peuter en er is bekend naar welke school het kind gaat doorstromen kan er een kindbespreking georganiseerd worden waarbij ook Zuidzorg, indien noodzakelijk en/of gewenst, aansluit. De ouders/verzorgers worden vooraf altijd op de hoogte gebracht en sluiten zelf aan. Bij de kindbespreking zijn dan dus de pedagogisch medewerker, de IB-er van de toekomstige school, de orthopedagoog van KSE, de ouders/verzorgers van het kind en eventueel Zuidzorg aanwezig. Tijdens deze kindbespreking worden er afspraken gemaakt over de begeleiding van de peuter.

2.7 Mentorschap

Elke peuter heeft een eigen mentor. De mentor is de vaste contact persoon en vraagbaak voor ouders. Bij het intake gesprek wordt de ouder verteld wie de mentor voor hun peuter is. De mentor is verantwoordelijk voor de observaties en registraties van de peuter in Looqin. De mentor maakt dat belangrijke ontwikkelingsstappen en mogelijke achterstanden worden gevolgd en indien nodig tijdig worden gesignaleerd.

De taken van de mentor zijn:

- Het intensief volgen van de ontwikkeling van de peuter (natuurlijk samen met de collega pedagogisch medewerker en de orthopedagoog)
- Er kan overleg met de mentor en de ouders afgestemd worden hoe aan de wensen en behoeften van de peuter tegemoet kan worden gekomen.
- De mentor is aanwezig bij gesprekken met de ouders en orthopedagoog indien er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van de peuter.
- De mentor draagt zorg voor het invullen van het overdrachtsformulier voor de basisschool (ouders hebben hiervoor een toestemmingsformulier ondertekend).
- De mentor is aanwezig bij een warme overdracht naar de basisschool
- De mentor vult indien nodig de formulieren in van andere instanties.
- De mentor bespreekt minimaal 2 keer gedurende de periode dat de peuter het peuterwerk bezoekt (afhankelijk van het moment van instroom van de peuter kan dit dus 3 keer zijn) het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeldomeinen van de peuter met de ouders/verzorgers. Bij signaleren van opvallend gedrag en/of specifieke ontwikkelingen zullen er meer gesprekken plaats vinden.
- Ouders kunnen ook zelf initiatief nemen tot een gesprek met de mentor.

2.8 Binnen- en buitenspel

De peuters die bij het peuterwerk komen krijgen uitstekende mogelijkheden om vrij en onbevangen te spelen en hun eigen identiteit optimaal te ontplooien. Ze kunnen tijdens het vrij spel zelf het speelgoed pakken en weer opruimen.

De ruimte is aangekleed in sfeer van het thema, zodat de peuters erin ondergedompeld worden met kijkplaten, foto's, taal en cijferkaarten, afhankelijk van het thema en de doelstelling.

Er is afwisseling tussen groepsactiviteiten, individuele activiteiten en vrije activiteiten. Materialen zijn gelabeld zodat peuters ze zelfstandig kunnen oppakken en opruimen. De ruimte / hoeken en de spelmaterialen zijn aangepast aan het thema en lokken de peuters uit tot spelend ontdekken en stimuleren het gebruik van taal.

Hoek	Omschrijving
Ontdekhoek	De activiteiten zijn gericht op het gebruik van zintuigen, hierbij kan ook de zand-watertafel gebruikt worden.
Huishoek	De huishoek heeft een basisinrichting en wordt aangevuld met die te maken hebben met het thema. Spelen in de huishoek is een fantasie- en imitatiespel van peuters. Zij spelen in hun eigen belevingswereld. Door de aanwezigheid van verkleedspullen en spelmaterialen wordt de fantasie verder geprikkeld, de peuters zijn handelend bezig is o.a. gericht op de communicatie
Spelletjeshoek	In de hoek staan de spelletjes en de ontwikkelingsmaterialen. Puzzels e.d. in de spelletjeshoek worden aangepast aan het thema.
Taal	In de taalhoek draait alles om ontlukende geletterdheid en boeken. Door platen, foto's en woordkaarten op te hangen worden kinderen uitgelokt tot gesprekjes.
Beeldende hoek	Peuters kunnen experimenteren met verschillende materialen en bij ieder thema worden de kasten opnieuw ingericht met materialen. Zij kunnen plakken, knippen of kleuren, kleien en verven om zodoende met verschillende materialen in aanraking te komen.

Op de locatie aan de Jacob Catsstraat is een prachtige groene buitentuin aangelegd. De tuin biedt veel ruimte tot samenspel met anderen en prikkelt de nieuwsgierigheid van de kinderen. Het is goed voor hun motorische en sociale ontwikkeling en ze kunnen hun energie kwijt. We gaan dagelijks naar buiten als het weer dit toelaat. Indien het niet mogelijk is om buiten te spelen, wordt er bewegingsspel gedaan met de peuters in de groepsruimte of de hal.

2.9 Ouderbetrokkenheid

De contacten tussen pedagogisch medewerkers en ouders zijn erg belangrijk omdat zij beiden verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van de peuter. Door met de peuter thuis ook regelmatig aandacht te besteden aan het thema wordt de betrokkenheid van de peuters wordt deze alleen maar groter.

Ouders worden op diverse manieren bij het VVE werken betrokken. Per thema wordt er een nieuwsbrief opgesteld waarin ouders informatie kunnen terugvinden over het thema, het themaboek en de geplande activiteiten etc. Op de groep is er een thema-tafel en bij de entree worden zij middels het memo- bord geïnformeerd. Ouders worden aangesloten over het activiteitenaanbod tijdens haal/breng moment maar ook middels de ouderportal.

Na elke vakantie worden de ouders het eerste dagdeel uitgenodigd om een half uurtje koffie of thee te blijven drinken. Ouders kunnen dan zien hoe hun kind speelt en omgaat met andere kinderen. Ook kunnen ze ervaringen uitwisselen met andere ouders.

Een aantal keren per jaar worden er samen met de kinderopvang en basisschool activiteiten gedaan binnen het Kindcentrum. Bijvoorbeeld tijdens feestdagen of bij afsluiting van een gezamenlijk thema. De ouders kunnen dan een kijkje komen nemen.

Eenmaal per 6 / 8 weken komt een OKZ-verpleegkundige van de Zuidzorg een half uurtje op bezoek. Ouders kunnen haar dan aanspreken over allerlei zaken die met de ontwikkeling en/of opvoeding van hun peuter te maken hebben.

De data dat de OKZ verpleegkundige komt te staan op het info-bord dat in de peuterwerkgroep hangt.

Verder is er een decentrale oudercommissie actief die een onderdeel vormt van de centrale oudercommissie van Kids Society Erica. Zij praten met het management voornamelijk over de locatie gebonden onderwerpen en hebben adviesrecht over elk voorgenomen besluit van de organisatie, via de centrale OC, met betrekking tot het kwaliteitsbeleid, pedagogisch beleidsplan, risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid, klachtenregeling, ouderbijdrage. Helaas is het nog niet gelukt, ondanks inspanningen, om ook ouders vanuit peuterwerk te laten aansluiten bij de reeds aanwezige decentrale oudercommissie op locatie Jacob Catsstraat.

3. Wat doen we nog meer?

3.1 Activiteiten

Verjaardagen

Als een peuter jarig is wordt dit in de kring gevierd. Dit is meestal het laatste half uur van de ochtend. De peuter krijgt een kroon op en er worden liedjes gezongen. Daarna mag de peuter uitdelen. Ouders/verzorgers wordt gevraagd om het laatste deel van de ochtend erbij te zijn als de verjaardag van hun kind wordt gevierd. Er mag iets kleins worden getrakteerd maar dan wel een gezonde traktatie waar niet teveel suiker en vet in zit; dus zeker geen snoep.

Kerst/Pasen

De peuterwerkgroep wordt ingericht naar het thema. Met kerst is er vaak een activiteit samen met de ouders.

Sinterklaas

Rondom 5 december is er een sinterklaasviering per groep. Er komt geen sinterklaas en geen pieten. Voor alle kinderen is er een gezamenlijk cadeau.

Carnaval

De kinderen mogen in de ochtend verkleed komen en ook de medewerkers zijn verkleed. Als een peuter zich niet wil verkleeden dan hoeft dat niet.

Voorleesontbijt

Het peuterwerk doet mee met het landelijk voorleesontbijt indien dit tot de mogelijkheden behoort (op woensdag gesloten). Er is meestal een gezamenlijke activiteit, georganiseerd in samenwerking met de kinderopvang en school. In deze periode wordt het boek voorgelezen dat centraal staat.

3.2 Rituelen

3.2.1. Ontvangst en vertrek

Vanaf 8.20 uur kunnen de kinderen worden gebracht door de ouders/verzorgers. Bij het brengen verwelkomen we de peuters en de ouders, zodat zowel pedagogisch medewerker, peuters en de ouders elkaar gezien hebben. De peuter kan samen met de ouder kiezen waar hij/zij mee wil spelen, met of zonder de ouder. Als de ouder weggaat neemt hij/zij afscheid van het kind zodat de peuter weet dat de ouder is weggegaan. Als een peuter moeite heeft met het afscheid nemen, dan krijgt deze extra aandacht van de pedagogisch medewerker in de vorm van troost en/of afleiding.

Mocht een peuter niet aanwezig zijn zonder dat de pedagogisch medewerker daarvan op de hoogte is, dan neemt de pedagogisch medewerker na een half uur hierover telefonisch contact op met de ouder/verzorger.

Om 12.30 uur kan het kind door de ouders/verzorgers worden opgehaald. Ouders/verzorgers en medewerkers kunnen elkaar dan spreken over het verloop van de ochtend.

Om allerlei redenen komt het weleens voor dat ouders/verzorgers zelf niet in de gelegenheid zijn om hun peuter op te komen halen. Ouders/verzorgers dienen van te voren aan te geven bij de betreffende pedagogisch medewerker dat hun peuter door iemand anders opgehaald zal worden. Peuters worden niet meegegeven aan voor de pedagogisch medewerker onbekende personen. In dergelijke situaties zal de pedagogisch medewerker altijd ter controle telefonisch contact opnemen met de ouder/verzorger.

3.2.2. Wennen

Vóór de peuter voor het eerst komt, komt de ouder na afloop van de peuterwerktijd op bezoek voor de intake. De peuter kan dan al kort kennismaken met de pedagogisch medewerkers en de ruimte terwijl de ouder op de achtergrond aanwezig is.

Een ouder kan ervoor kiezen om in overleg met de pedagogisch medewerker het kind voor een deel van de ochtend te laten blijven om te wennen. In afstemming met de pedagogisch medewerker kan

een ouder/verzorger een deel van de ochtend op de groep blijven als de peuter voor de eerste keer komt. We zorgen dat de eerste keren de nieuwe peuters veel betrokken worden bij alle gebeurtenissen en vertellen steeds wat er gaat gebeuren. Met name leggen we accent op de overgangsmomenten en benoemen we steeds wat er volgt voordat we het uitvoeren. Tijdens de eerste ochtend laten de medewerkers alle ruimtes zien aan het kind en benoemen ze hoe de ruimte heet en welke functie het heeft.

Voor peuters die veel moeite hebben met wennen worden aparte afspraken gemaakt met de ouders om de wenperiode zo goed mogelijk te laten verlopen. Dit wennen op andere wijze valt wel altijd binnen de opvangovereenkomst.

3.3.3. Overgangsmomenten

Overgangsmomenten proberen we, zoals eerder aangegeven, zoveel mogelijk tijdig aan te kondigen. Per groep zijn er pictogrammen/foto's opgehangen die de dagindeling weergeeft om de overgangsmomenten zowel in woord als in beeld (her-)kenbaar te maken. Ook bereiden we kinderen steeds voor op overgangsmomenten door het gebruik van rituelen zoals liedjes en steeds terugkerende uitleg over een volgende gebeurtenis.

3.3.4 Kinderinspraak

Kinderinspraak is bij ons dagelijks ingebed in het contact met kinderen. Ieder kind mag er zijn en zijn/haar mening wordt dan ook steeds serieus genomen. Wij kijken en luisteren goed naar de kinderen voordat wij ze iets aanbieden. Kinderen mogen kiezen of ze meedoen met een activiteit. Waar mogelijk volgen we de kinderen waarbij we onszelf uitdagen om regelmatig 'groter' te denken. We vragen ons regelmatig af waarom iets niet kan als we nee zeggen en we zien vernieuwende ideeetjes van de kinderen als een uitdaging.

3.3.5 Belonen en corrigeren

Belonen en corrigeren hoort bij de "normale" pedagogische werkpraktijk van onze medewerkers. Het wordt door onze medewerkers gezien als "maatwerk" en gebeurt altijd vanuit het idee om de veiligheid en het welbevinden van individuele kinderen te bevorderen. Kinderen zijn ondernemend en "doen dingen" omdat ze kind zijn.

Een standaard methode voor belonen bestaat niet. Voor correcties geldt hetzelfde, ook dit wordt op maat gegeven, afhankelijk van de situatie en het individuele kind. Hierbij richten de pedagogisch medewerkers de aandacht op het kind dat "benadeeld" wordt. Er vindt een kort gesprekje plaats met het kind dat gecorrigeerd wordt. Wanneer kinderen al wat groter zijn vragen we hen hoe hij/zij het met de ander "goed" kan maken. Kinderen met meer behoefte aan beloning en bevestiging, bijvoorbeeld door de ontwikkelingsfase waar ze in zitten, ontvangen dit dan ook meer.

3.3 Scholing medewerkers

Kids Society Erica vindt het belangrijk dat medewerkers zich kunnen (blijven) ontwikkelen. Scholing, training en/of coaching bevorderen de beroepsbekwaamheid, het werkplezier én de mogelijkheden op de arbeidsmarkt van onze medewerkers. Onze organisatie kent daarom een jaarlijks terugkerend verplicht scholingsprogramma maar er is ook ruimte voor individuele maatwerk wensen op het gebied van scholing. Iedere locatie heeft een eigen scholingsgids waarin de scholing per jaar nader wordt toegelicht.

Binnen Kids Society Erica wordt er continu gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang. Om dit te waarborgen wordt er binnen de organisatie gewerkt met twee orthopedagogen. Zij worden allen ingezet als pedagogisch beleidsmedewerker/coach. Daarnaast fungeren zij als aandacht functionaris huiselijk geweld en kindermishandeling en hebben zij een adviserende rol naar pedagogisch medewerkers op het gebied van VVE en (zorg)kinderen. De orthopedagogen hebben 6 tot 8 keer per jaar een werkoverleg met de medewerkers van het peuterwerk. In dit overleg worden de kinderen en het pedagogisch handelen besproken.

Bij de bepaling van het aantal coaching uren per locatie wordt met name rekening gehouden met de vakvolwassenheid van medewerkers en teams. Daar waar het aan de orde is, is ook meegewogen of

er op een bepaalde locatie een specifieke individuele coaching behoefte is. Bij de verdeling van de coaching uren wordt er voor gezorgd dat elke pedagogisch medewerker een vorm van coaching ontvangt. Het volledige overzicht van de ureninzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach is terug te vinden in het beleid inzet Pedagogisch Beleidsmedewerker- Pedagogisch coach (zie MySociety).

3.4 Het vier ogen principe

Alle organisaties voor Kinderopvang dienen in overleg met de oudercommissie maatregelen te nemen om het vier ogen principe in de dagopvang te realiseren.

Een open aanspreekcultuur is als eerste belangrijk om vertrouwen te scheppen. Het aan- en bespreken van gedrag en grenzen, tussen collega's en kinderen en met ouders en medewerkers is van belang. Feedback geven en ontvangen en de Meldcode Kindermishandeling zijn onderwerpen die regelmatig terugkomen op de teamvergaderingen. Om het vierogen principe vorm te geven is in overleg met de oudercommissie het volgende vastgesteld:

Gebouw

De ruimten op locatie Jacob Catsstraat zijn transparant. Dat wil zeggen dat vanuit de speelhal alle groepsruimtes zijn te zien. De deuren van de keukens en verschoonruimten zijn voorzien van een raam. De slaapkamers zijn uitgerust met een babyfoon. Ook in de deuren van de slaapkamers zitten ramen. De toiletdeuren van de kinderen zijn half hoog dus toegankelijk voor toezicht. De dagelijkse praktijk is dat zowel de manager, de assistent manager, de orthopedagoog en de huishoudelijke dienst op verschillende momenten van de dag de groepen binnenlopen.

Personele bezetting

Vanaf 's morgens 7.30 uur tot 's avonds 18.30 uur zijn er minimaal twee pedagogisch medewerkers op de dagopvang aan het werk. Op de breng- en haalmomenten, dus tussen 7.30- 9.00 uur en 17.00 - 18.30 uur, is er een druk verkeer van ouders die hun kinderen respectievelijk komen brengen en halen. Ook tijdens pauzetijden zijn er minimaal twee pedagogisch medewerkers aanwezig. In de praktijk betekent dat, dat de helft van het aantal werkzame medewerkers van dat moment op de afdeling aanwezig is. Hierdoor is ook het vier ogen principe bij het peuterwerk geborgd.

Buitenruimte en uitstapjes

Doordat de buitenruimte grenst aan de dagopvang/peuterwerkruimte is er rechtstreeks zicht van binnen naar buiten en omgekeerd. Dit voor het geval dat er een medewerker met een groepje kinderen buiten is en een medewerker binnen. Tijdens uitstapjes gaan pedagogisch medewerkers (of een pedagogisch medewerker en een volwassene) bij voorkeur minimaal met zijn tweeën op pad met een groepje kinderen. Als pedagogisch medewerkers alleen met een groepje kinderen op pad gaan is dit een vaste pedagogisch medewerker die werkzaam is op de locatie, en dan is dit in een omgeving waar voldoende sociale controle aanwezig is van andere mensen (bijvoorbeeld naar de bakker, kinderboerderij etc.)

Vaardigheden medewerkers

Medewerkers zijn opgeleid in het herkennen van kindermishandeling en –misbruik. We bewerkstelligen een open communicatiesfeer. Medewerkers zijn getraind in het geven van feedback. Het onderwerp kindermishandeling en –misbruik is regelmatig onderwerp van gesprek bijvoorbeeld tijdens teamvergaderingen en werkoverleg met orthopedagoog.

Vaardigheden kinderen

Tijdens de opvang van de kinderen hebben de pedagogisch medewerkers standaard aandacht voor de autonomie van het kind en voor assertiviteit, afgestemd op de leeftijd van het kind. Dit houdt in de dagelijkse praktijk in dat we vertellen aan de kinderen wat we gaan doen en waarom we het doen bijvoorbeeld snoetjes schoonmaken na het eten. Wanneer een kind dit zelf wil doen, met of zonder ondersteuning, wordt hier rekening mee gehouden.

4. Doelstellingen

4.1 Groepsdoelstellingen

Eind van ieder jaar wordt het pedagogisch werkplan geëvalueerd en besproken in de teamvergadering. Indien noodzakelijk worden aanpassingen doorgevoerd. Daarbij kiest iedere groep per groepsoverleg vanuit het kindvolgsysteem Looqin een groepsinterventie uit waar ze, gedurende de periode die voor hen ligt, mee aan de slag gaan. De interventie wordt na betreffende periode geëvalueerd en indien afgerond wordt een nieuwe interventie gekozen. Op deze manier werken de pedagogisch medewerkers samen aan kwaliteit van handelen afgestemd op de groepsbehoefte van dat moment. Kortom; maatwerk.

4.2 Evaluatie

Het pedagogisch werkplan wordt jaarlijks geëvalueerd met het team en waar nodig aangepast. Daarbij worden aandachtspunten, pilots en actuele keuzes steeds concreet geformuleerd.

Het pedagogisch werkplan dient steeds getoetst te worden aan het pedagogisch beleid van Kids Society Erica. Na vaststelling door het team wordt de decentrale oudercommissie geïnformeerd.

De volgende evaluatie vindt plaats in december 2023.

Bijlage 1:

Relevantie informatie met betrekking tot het pedagogisch werkplan

Hieronder zijn een aantal onderwerpen benoemd die van belang (kunnen) zijn voor het goed uitvoeren van het pedagogisch werkplan:

- Pedagogisch Beleid (zie MySociety)
- Bereikbaarheid (zie MySociety)
- Locatie-informatie (zie ouderportaal en drive)
- Uitstapjes, vervoer en buitenspelen (zie MySociety)
- Teamvergadering (zie MySociety)
- Teamevaluatie (zie MySociety)
- Informatie aan klanten (zie MySociety)
- Voeding en verzorging (zie MySociety)
- VVE beleidsplan (zie MySociety)
- V&G beleid (zie MySociety)
- Scholingsgids (op te vragen bij manager locatie)